

Sygn. akt III RC 62/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 sierpnia 2018 roku

Sąd Rejonowy w Łowiczu w Wydziale III Rodzinnym i Nieletnich

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Honorata Wójcik

Protokolant: st.sekr.sąd. Elżbieta Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 sierpnia 2018 roku

sprawy z powództwa F. G. reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową A. G.

przeciwko M. W.

o alimenty

1. zasądza od M. W. na rzecz jego małoletniego syna F. G., ur. (...) alimenty w kwocie po 700,00 (siedemset) złotych miesięcznie płatne z góry do dnia 10-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, do rąk matki dziecka A. G. poczynając od dnia 02 maja 2018 r.,
2. oddala powództwo w pozostałej części,
3. zasądza od M. W. na rzecz A. G. kwotę 1.800,00 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego,
4. nadaje wyrokowi w punkcie 1 rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt III RC 62/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 24 kwietnia 2018 roku małoletni powód F. G. reprezentowany przez przedstawicielkę ustawową A. G. wniósł o zasądzenie od pozwanego M. W. alimentów na rzecz małoletniego powoda w kwocie po 1.500 złotych miesięcznie, płatnych do dnia 10. każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, do rąk matki dziecka poczynając od dnia złożenia pozwu, tj. od dnia 13 kwietnia 2018 roku oraz o zasądzenie kosztów procesu. Ponadto wniósł o zasądzenie na podstawie art. 137 § 1 kro na rzecz małoletniego powoda wydatków poniesionych przez jego matkę na małoletniego powoda w celu zaspokojenia jego usprawiedliwionych potrzeb począwszy od dnia 18 lutego 2015 r. do dnia 18 lutego 2018 r. w kwocie po 700 zł miesięcznie łącznie 25.200 zł. Powód żądał zabezpieczenia powództwa na czas trwania postępowania.

Przedstawicielka ustawowa małoletniego w uzasadnieniu pozwu wskazała, że pozwany nieregularnie płaci ustalone pomiędzy stronami alimenty w dowolnych wysokościach od 1.000 do 200 zł. Małoletni powód ma problemy zdrowotne, wymaga stałego leczenia. Ostatnią kwotę 450 zł przekazał w marcu 2018 r. Nie uczestniczy w inny sposób w życiu małoletniego powoda, nie utrzymuje z nim kontaktów. Przedstawicielka ustawowa ponosi koszty utrzymania syna w wysokości 2.400 zł. Jest właścicielką gospodarstwa rolnego o pow. 4 ha i pracuje, jako kasjer – sprzedawca, zarabia około 1.700 zł (pozew k. – 2 - 7).

Postanowieniem z dnia 23 maja 2018 roku Sąd oddalił wnioski o tymczasowe zabezpieczenie powództwa (postanowienie- k. 52-53). Pozwany wniósł o oddalenie wniosku o zabezpieczenie z uwagi na brak zdolności finansowych (pismo z dnia 06.06.2018 r. – k. 63). We wniosku z dnia 7 sierpnia 2018 r. pełnomocnik powoda wniósł o zabezpieczenie roszczeń alimentacyjnych kwotą 1.500 zł (k. 72-74).

W odpowiedzi na pozew M. W. uznał powództwo co do zasady, jednakże nie co do wysokości, wskazując, iż jest ona za wysoka. Uznał powództwo do kwoty 450 zł miesięcznie w pozostałym zakresie wniósł o jego oddalenie, w tym także alimentów zaległych. Wskazał, że jego wynagrodzenie to najniższa krajowa pensja, czyli 1.520 zł netto, zatem nie jest w stanie sprostać wygórowanemu obowiązkowi alimentacyjnemu. (odpowiedź na pozew – k. 75).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

F. G. urodzony dnia (...) jest Synem A. G. oraz M. W.. Przedstawicielka ustawowa i pozwany nie mieszkają razem, nie są małżeństwem.

(dowód: odpis skrócony aktu urodzenia – k. 9, okoliczności przyznane)

Małoletni F. G. ma 8 lat, od września 2018 r. będzie chodził do klasy II szkoły podstawowej. Mieszka z przedstawicielką ustawową w jej domu, którego połowę otrzymała w darowiźnie od rodziców. Jego potrzeby wynoszą około 1.400 złotych miesięcznie. Na kwotę tę składają się następujące pozycje: 150 złotych – koszty edukacyjne (komitet rodzicielski, wyprawka szkolna, składki klasowe, wycieczki, obiady), 200 zł – ubranie i obuwie; 150 złotych – udział w kosztach utrzymania domu, 500 złotych – wyżywienie, 70 złotych – środki czystości i higieniczne, 150 złotych – leczenie i odczulanie, 30 zł – telefon, 30 zł – zajęcia dodatkowe - zumba, 50 zł – zabawki, 20 zł – fryzjer, 84 zł – wakacje. Małoletni powód leczony prywatnie u alergologa, jest obecnie odczulany, co wiąże się z kosztem 150 zł na co składają się leki odczulające, wizyta u lekarza oraz koszt dojazdu na wizytę. Wcześniej często chorował na choroby górnych dróg oddechowych. Dodatkowo przedstawicielka ustawowa poniosła koszt urządzenia pokoju oraz zakupu roweru. Przedstawicielka ustawowa leczy syna w ramach NFZ, gdy chodzi o przeziębienia i choroby sezonowe.

(dowód: zeznania przedstawicielki ustawowej z dnia 16.08.2018 r. 00:05:19 – k. 85v w zw. z 00:47:19 – k. 86)

Przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda A. G. ma 37 lat, jest kasjerem - sprzedawcą. Pracuje w spółce (...) w Ł. przy ul. (...) i zarabia 1.739,72 zł netto oraz otrzymuje dodatkowo dotacje unijne do prowadzonego gospodarstwa rolnego w wysokości 5.000 zł rocznie. Uprawia zboże i truskawki. Z uprawy truskawek osiąga dochód 2.000 zł rocznie. Mieszka w domu stanowiącym w połowie jej własność a podarowanym przed rodziców, z którymi dzieli koszty jego utrzymania proporcjonalnie do liczby mieszkańców. Na koszty utrzymania A. G. składają się następujące pozycje: 500 zł – wyżywienie, 250 zł – dojazdy do pracy, 150 zł – udział w opłatach za dom. Zaciągnęła pożyczkę w kwocie 10.000 zł na funkcjonowanie gospodarstwa oraz pożyczki gotówkowe na wyposażenie pokoju syna, któremu kupiła łóżko i meble. Brat udziela przedstawicielce ustawowej pomocy finansowej i rzeczowej, a matka pomaga w opiece nad małoletnim powodem.

(dowód: zeznania przedstawicielki ustawowej e-protokół z dnia 16.08.2018 r. 00:05:19 – k. 85v w zw. z 00:47:19 – k. 86; zeznania świadka K. G. e-protokół z dnia 16.08.2018 r. 00:31:10 – k. 86; zaświadczenie o zarobkach – k. 10, zaświadczenie nr 2 z BS Ziemi (...) – k. 11, historia leczenia powoda – k. 12-18 i 22; zestawienie kosztów utrzymania – k. 19, potwierdzenie wysokości rachunków, paragony, wizyty lekarski – k. 20-21 i 23-37; paragony i F. Vat – k. 77-84)

M. W. ma wykształcenie średnie, muzyczne, jest zatrudniony jako kierowca. Nie leczony na stałe. Od września 2016 r. do stycznia 2018 r. był członkiem zarządu spółki z o.o. i posiadał w niej 33% udziałów. Udziały te zbyt i nie otrzymał dywidendy. W okresie od lutego do maja 2018 r. pracował dorywczo. Od 11 sierpnia 2018 r. pracuje jako kierowca w (...) Sp. z o.o. , zarabia 1.520 zł netto miesięcznie. Ponosi następujące koszty utrzymania: 500 zł – opłaty, 150 zł – dojazd do pracy, 400 zł – wyżywienie. Płacił na rzecz małoletniego powoda dobrowolnie kwotę około 460 - 400 zł miesięcznie.

(dowód: potwierdzenie z (...) k. 50-51; potwierdzenia wpłat i wyciąg z konta o wpłatach na rzecz alimentów – k. 87-124; umowa o pracę – k. 125-126)

Sąd uznał za wiarygodny zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy w postaci dowodów z dokumentów oraz zeznań przedstawicielki ustawowej małoletniego powódki przesłuchanej w charakterze strony jak również świadka K. G.. Zeznania te są spójne, wzajemnie się uzupełniają i korespondują ze sobą.

Dowód z dokumentu w postaci zaświadczenia o wysokości dochodów osiągniętych przez pozwanego, budzi wątpliwość co do swej wiarygodności, biorąc pod uwagę zasady logiki i doświadczenia życiowego, jak również doświadczenia Sądu z orzekania w sprawach alimentacyjnych. Powszechną praktyką jest bowiem podpisywanie z kierowcami umów o pracę opiewających na kwotę najniższego krajowego wynagrodzenia a wypłacanie kwot wyższych w gotówce do rąk własnych kierowców.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo F. G. zasługuje na uwzględnienie w części, tj. do kwoty po 700 złotych miesięcznie, dlatego też w pozostałym zakresie zostało oddalone. Żądanie zgłoszone przez powoda reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową i profesjonalnego pełnomocnika oparte zostało na treści art. 133 i 135 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Zgodnie z treścią art. 133 § 1 kro rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

Określenie zakresu obowiązku alimentacyjnego powinno być dokonane przy uwzględnieniu przepisu art. 135 § 1 kro, z którego wynika, iż zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o jego utrzymanie lub wychowanie. Wedle art. 96 kro obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dziecka stanowi uszczegółowienie ogólnego obowiązku „troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka” i należytego przygotowania go, odpowiednio do jego uzdolnień, do pracy zawodowej. Obowiązek ten nie jest ograniczony przez żaden sztywny termin, w tym termin dojścia przez uprawnionego do pełnoletniości. Jediną decydującą okolicznością warunkującą trwanie bądź ustanie obowiązku alimentacyjnego jest to, czy dziecko może utrzymać się samodzielnie. Zakres świadczeń alimentacyjnych jest natomiast podwójnie uzależniony- z jednej strony zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, z drugiej strony od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Przez możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego należy rozumieć te zarobki i dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych.

Przez usprawiedliwione potrzeby należy rozumieć bieżące potrzeby w zakresie utrzymania (tj. mieszkania, żywienia, ubrania itd.) oraz w zakresie wychowania (tj. odpowiednie wykształcenie, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień itd.). Podkreślić trzeba, że niezdolne do samodzielnego utrzymania dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami.

W przedmiotowej sprawie nie ulega wątpliwości, że małoletni F. G. nie jest zdolny do samodzielnego utrzymania. W tej sytuacji zobowiązanymi do zapewnienia mu wychowania, środków utrzymania, a także wykształcenia, są jego rodzice A. G. i M. W.. Jak wskazano powyżej alimenty są to bieżące środki na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb. Zasadniczy ciężar opieki nad małoletnim spoczywa na jego matce. Przedstawicielka ustawowa powoda zaspokaja wszelkie potrzeby syna w zakresie bezpośredniej pieczy i wychowania. Jednocześnie wyartykułowała ona jednoznacznie, jakie są potrzeby małoletniego F.. W sposób szczegółowy wyliczyła, jakie są koszty utrzymania dziecka, wynoszące średnio 1.400 zł miesięcznie, wraz z kosztami utrzymania domu proporcjonalnymi do liczby osób w nim

zamieszkujących. Sąd uznał, że nie jest to kwota wygórowana i odzwierciedla podstawowe potrzeby małoletniego. Znajduje się ona bowiem w okresie intensywnego wzrostu, ubrania i obuwie kupowane małoletniemu muszą być wymieniane, gdyż po prostu z nich wyrasta. W ocenie Sądu, który zgadza się w tym zakresie ze stronami postępowania, dziecko winno funkcjonować na przeciętnym poziomie, a zatem nie wywyższać się ponad miarę, ale i nie czuć się gorszym od rówieśników. Małoletni F. ma szczególne i uzasadnione potrzeby w zakresie ochrony zdrowia, jest bowiem alergikiem i leczy się na stałe u alergologa.

Zasadnym w ocenie Sądu jest przyjęcie, że swój szeroko pojęty obowiązek alimentacyjny przedstawicielka ustawowa wypełnia także w innych aspektach, a mianowicie poprzez zapewnienie powódce troski, opieki, pomocy w codziennych czynnościach, uczestniczenie we wszelkich wydarzeniach życiowych dziecka, w większym stopniu niż ojciec, który nigdy nie utrzymywał kontaktu z synem.

Przedstawicielka ustawowa pracuje i zarabia 1.750 zł miesięcznie oraz dodatkowo z uprawy gospodarstwa rolnego o pow. 4 ha otrzymuje około 100 zł miesięcznie. Łącznie z alimentami, które będzie otrzymywała dysponowała będzie kwotą 2.550 zł, co daje po 1.275 zł miesięcznie na małoletniego powoda i jego matkę. Biorąc pod uwagę wyższe potrzeby powoda w zakresie ochrony zdrowia, jego koszty utrzymania są wyższe niż matki.

Sąd zważył, że to pozwany ma większe możliwości majątkowe i zarobkowe, bowiem nie sprawuje bezpośredniej pieczy nad synem, jest zawodowym kierowcą, ma wykształcenie średnie. Jest w dobrym stanie zdrowia i w wieku produkcyjnym. Kwota osiąganego najniższego wynagrodzenia nie wyczerpuje możliwości zarobkowych pozwanego. Obecnie na rynku pracy są wyżej płatne oferty pracy m.in. magazyny w S. oferują wynagrodzenie 3.400 zł brutto, co daje około 2.350 zł netto. Sąd z drugiej strony wziął pod uwagę powszechną praktykę stosowaną pomiędzy pracodawcami a kierowcami zawodowymi – wypłaty wynagrodzenia poza umową w gotówce w wysokości co najmniej 2 x wyższej od wynagrodzenia umownego.

Biorąc pod uwagę zarobki i majątek obojga rodziców zasądzenie kwoty 700 złotych miesięcznie tytułem alimentów na rzecz powoda jest kwotą adekwatną tj. z jednej strony pozostającą w odpowiedniej relacji do możliwości zarobkowych zobowiązanego, a z drugiej wystarczającą do zaspokojenia bieżących podstawowych potrzeb powoda. Zasadą jest równa stopa życiowa dzieci i rodziców. W ocenie Sądu kwota 700 złotych miesięcznie zasądzona od pozwanego na rzecz powódki nie przekracza możliwości majątkowych i zarobkowych pozwanego. Przedstawicielka ustawowa, która pracuje zawodowo i prowadzi gospodarstwo rolne jest zobowiązana do zaspokajania potrzeb małoletniego syna w pozostałym zakresie. Sąd uznał, iż rodzice powoda będą zaspokajać jego potrzeby po połowie, przedstawicielka ustawowa nie wnosiła o większym udziale pozwanego w obowiązku alimentacyjnym wyrażonym bezpośrednio w pieniądzu.

Zważywszy na to, iż wysokość świadczeń alimentacyjnych uwarunkowana jest usprawiedliwionymi potrzebami uprawnionego oraz możliwościami zarobkowymi i majątkowymi zobowiązanego Sąd na podstawie art. 133 i 135 k.r.o. zasądził od M. W. na rzecz jego małoletniego syna F. G. alimenty w kwocie po 700 złotych miesięcznie płatne z góry do dnia 10. każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, do rąk matki dziecka A. G.. W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo jako nieuzasadnione, uznając, że kwota 700 zł brakująca do pełnego zaspokojenia potrzeb małoletniej powinna być realizowana przez matkę z otrzymywanego wynagrodzenia i osiągniętych z gospodarstwa dochodów.

Alimenty zasądzono od dnia 2 maja 2018 r., czyli od dnia doręczenia odpisu pozwu pozwanemu, uznając, iż wówczas pozwany został wezwany do niezwłocznego spełnienia świadczenia na podstawie art. 455 k.c. Z chwilą doręczenia odpisu pozwu na pozwanym, jako dłużniku, zaczął ciążyć obowiązek niezwłocznego spełnienia świadczenia – płacenia podwyższonych alimentów. Strona powodowa nie wskazała żadnych okoliczności uzasadniających podwyższenie alimentów z datą wsteczną.

Sąd oddalił ponadto roszczenie dotyczące zaległości alimentacyjnej za okres od dnia 18 lutego 2015 roku do dnia 18 lutego 2018 roku nie została przez stronę powodową udowodniona.

Norma art. 137 § 1 kro traktuje o alimentach zasądzonych, podczas, gdy pomiędzy stronami nigdy nie doszło do zasądzenia alimentów, a sprawa niniejsza jest pierwszą sprawą alimentacyjną pomiędzy stronami.

Przedawnieniu podlegają zasądzone alimenty, które z różnych powodów nie były egzekwowane, oraz potrzeby uprawnionego, które nie były zaspokojone przed wniesieniem powództwa. Zwrot „nie były zaspokojone” wskazuje, że chodzi o powstały dług, zaciągnięty np. w celu zapewnienia leczenia i rehabilitacji uprawnionego. W przypadku „zaszłości” powstałych przed zasądzeniem alimentów sąd może je uwzględnić, zasądzając „odpowiednią sumę pieniężną”. Świadczenie ma zatem charakter jednorazowy. Ustawodawca w uzasadnionych wypadkach zezwala na rozłożenie świadczenia na raty (art. 137 § 2 zd. 2 k.r.o.). W piśmiennictwie zwraca się uwagę na to, że ustawodawca złagodził w porównaniu z regulacją zawartą w art. 320 k.p.c. wymóg rozłożenia świadczenia na raty, albowiem nie jest wymagane istnienie szczególnych okoliczności (zob. H. Ciepła, Nowelizacje kodeksu rodzinnego i opiekuńczego z komentarzem, Warszawa 2010, s. 78).

Przez niezaspokojone potrzeby uprawnionego należy rozumieć potrzeby, które nie zostały zaspokojone przez zobowiązanego, ale zostały zaspokojone przez inną osobą, oraz takie potrzeby, które nie zostały przez nikogo zaspokojone (powyższe rozróżnienie wynika z uchwały SN (7) z 28.09.1949 r., Wa.C. 389/49, za: J. Gudowski, Kodeks rodzinny..., s. 439). Pierwsza sytuacja ma miejsce np. wówczas, gdy przed zasądzeniem alimentów przez sąd od ojca dziecka dziecko zachorowało, co wiąże się z koniecznością przeprowadzenia kosztownej rehabilitacji, druga – gdy przed zasądzeniem alimentów matka dziecka zaciągnęła pożyczkę w celu zapewnienia rehabilitacji dziecka.

Brzmienie art. 137 § 2 k.r.o. wskazuje, że sąd „niezaspokojone potrzeby uprawnionego” bierze pod uwagę z urzędu, a nie na wniosek. Powyższe oznacza konieczność przeprowadzenia z urzędu postępowania dowodowego w celu ustalenia istnienia długu zaciągniętego w celu zaspokojenia potrzeb uprawnionego do alimentów. Przepis art. 137 § 2 k.r.o. stanowi wyjątek od zasady, zgodnie z którą alimenty służą zaspokajaniu bieżących potrzeb uprawnionego (zob. uchwała SN z 5.07.1995 r., III CZP 86/95, OSNC 1995/11, poz. 161).

Sąd zważył, iż A. G. nie wykazała, iż świadczenie było zasądzone, zostało spełnione przez inną osobę, bowiem z wydruków z jej konta bankowego wynika, iż pozwany łożył średnio kwotę 400 – 460 zł miesięcznie na potrzeby syna. Art. 6 Kodeksu Cywilnego stanowi, że ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Wobec powyższego, mając na względzie fakt, iż A. G. nie udowodniła zaistnienia przesłanek z art. 137 § 1 kro, Sąd powództwo oddalił w tym zakresie.

Zgodnie z treścią art. 96 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 r., Nr 167, poz. 1398), strona dochodząca roszezeń alimentacyjnych jest zwolniona z mocy ustawy od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych. Zgodnie z zasadą słuszności Sąd nie obciążył pozwanego kosztami sądowymi, których powódka nie miała obowiązku uiścić, na które to koszty złożyła się opłata sądowa w wysokości 900 złotych. Sąd nałożył na pozwanego obowiązek zwrotu kosztów postępowania w zakresie kosztów zastępstwa procesowego strony powodowej w wysokości 1.800 zł zgodnie z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie (700 zł x 12 miesięcy = 8.400 zł jako w.p.s.).

Stosownie do art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. Sąd z urzędu nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności w części zasądzającej świadczenia alimentacyjne.

Mając na względzie powyższe Sąd orzekł jak w sentencji.